

ÉNEKEKBEN OTTHON LENNI Nyisztor Ilona méltatása

Van-e fontosabb és szentebb küldetés, mint eltévedt gyermekeket hazavezetni, emberpalántákat tudással, hittel, szeretettel beoltogatni? Ilonának erre minden örökölt és szerzett képessége megvan. Örökölt: mert édesanyja, *László Kis Erzsébet* is csodálatos képességekkel megáldott énekes. Szerzett: mert képzett pedagógus. Ámde főiskolán azt nem tanítják, amit ő tud. Arról legszebben *Csaba testvér* beszél: „*Én azt az őszinte, gyermekek iránti mélységes tiszteletet, csodálatot nagyon kevés pedagógusban láttam felcsillanni, mellyel Ilona a maga egyszerűségében vezeti a gyermekeit. Szeme tükre szó nélkül is harsogva mondja, hogy: bízom bennetek, ti jók vagytok, nagyon jók, és elé fogjátok tudni adni nagyszerűen azt, mit év közben megtanultunk... Ének, tánc, mese, Ilona végtelen jóságú tekintetétől magától buggyan, mint tiszta forrásvíz elő a gyermekekből.*

Másfél évtizede találkoztam vele először, egy székelyföldi furulyás barátommal mentünk zenészekért, s javaslatára – mivel útba esett – beugrottunk hozzá Onyestre-Ónfalvára, ahol óvónői hivatást végez máig is. Kedvessége, őszintesége, nyitottsága, mosolya azonnal magával ragadott. Kapcsolatban maradtunk, és sok alkalommal láttam-hallottam őt és tanítványait itt is, ott is. Legemlékezetesebb volt ezek közül az, amikor négy esztendeje az Óbudai Népzenei Iskola tanáraival jártunk Pusztinában és Frumószában. Soha nem feledjük a nagy csapat éneklő iskolást, mindegyikünknek könnyes lett a szeme őket hallgatva.

Az irányításával működő éneklő-mesélő-táncoló közösségek – kicsik és nagyok egyaránt - számos hazai és külföldi fesztiválon, népdalversenyen, televíziós vetélkedőn vettek részt, jelentős díjakat kaptak. Ő maga is több kitüntetést kapott már, ezek közül a legjelentősebbek a Magyar Művészetért Alapítvány *Bartók Béla emlékdíja* 2006-ban és a *Csángó Kultúráért Díj*, amellyel a Magyar Oktatási Minisztérium tüntette ki 2008-ban. Ugyanebben az esztendőben lett a 2006-ban elkészült pusztinai Magyar Ház programjainak felelőse.

Ilona küldetéses ember. Körösi Csoma módján, csak ő nem messzi tájakra ment magyarokat keresni, otthon, szülőfalujában találta meg (*Domokos Pál Péter* szavaival) „a világ legárvább kisebbségét”, a saját népét.

Hamar rátalált a küldetésére. Nem csak arra, hogy maga megtanulja ősei énekeit, hanem „tüzet ütött benne az énekek visszatanítása”.

„*Adjon a jó Isten népünk számára minél több hozzá hasonló, gyermekeinket, mindannyiunkat szépnak látó, világunkat megszépítő pedagógusokat*” – mondja *Böjte Csaba*. Igen, de Nyisztor Ilona nem csak pedagógus. Világlátott énekes is, aki megtapasztalta és használja az ének hatalmát, gyógyító erejét. Ha csak énekelne, lemezeket készítené – már öt önálló albuma van - akkor is megérdemelné ezt a díjat, hiszen akik belenőnek a hagyományba, legtöbbször szabadulni igyekeznek tőle. Ezt sugallta neki a román iskola, erre figyelmeztették papok, tanítók, „jóakarátú” emberek. De mintha zengett volna benne Kodály intése: „*mi azt mondjuk a népnek: amit tudsz, nagy érték, az ősök hagyománya, a magad lelke igaz kifejezése... becsüld meg, mert ha többre akarsz menni, csak erre építhetsz.*” És persze küldetéséhez voltak s vannak támaszok. *Domokos Pál Péter, Jáki Sándor Teodóz, Kallós Zoltán*, sok magyarországi család és a saját családja: szülei, Mihály, a férje s két szép szál fia. De nem csak magyarok. Például a jogvédő finn *Tytti Isohookana Asunmaa* európai parlamenti képviselő asszony is, akivel nemrég a Duna Televízióban láthattuk együtt, a Csíksomlyói búcsuban. Ilonát a hetvenes évek közepén többször zaklatták a román hatóságok, egy évre bevonták útlevelét is. Mindez nem tántorította el őt attól, hogy újra és újra feltegye a mindannyiunkra tartozó kérdéseket:

„Vajon meddig kell a fejünket lehajtani?

Vajon meddig kell szégyelljük, hogy csángómagyarok vagyunk?

Vajon meddig csúfolnak az újságírók, papok, tanárok, hatóságok?

Vajon meddig kell bűjjünk, meddig kell szégyelljük énekeinket, táncainkat, hagyományunkat?”

Vajon meddig?

Kobzos Kiss Tamás